

Ēdināšanas iepirkumos skolām aicina atbalstīt Latvijas ražotājus

Zemkopības ministrija un Latvijas Pārtikas uzņēmumu federācija (LPUF) aicina pašvaldības iepirkumos novada skolām, bērnudārziem, slimnīcām un pansionātiem izvēlēties kvalitatīvu vietējo pārtiku no Latvijas ražotājiem. Atbalstīt vietējos ražotājus iespējams, ēdināšanas iepirkumos izmantojot Zaļo iepirkumu, kas dod priekšrocības Latvijas uzņēmumiem, kuri ieguvuši Zaļo vai Bordo karotīti un ražo paaugstinātas kvalitātes produktus bez ĢMO.

Jau vairāk nekā četrus gadus Latvijā spēkā ir Zaļā publiskā iepirkuma (ZPI) sistēma pārtikas piegāžu un ēdināšanas pakalpojumu jomā, kuras mērķis ir iepirkt preces un pakalpojumus pēc iespējas draudzīgāk videi. Vienlaikus tas ir veids, kā dot priekšrocības Nacionālās pārtikas kvalitātes shēmas produktiem cīņā ar importa produkciju.

“Šobrīd spēkā esošo Zaļo publisko iepirkumu kritēriju piemērošanu saredzu kā labu iespēju pašvaldībām sekmēt Latvijā ražoto augstas kvalitātes lauksaimniecības un pārtikas produktu noietu,” uzsver zemkopības ministrs Kaspars Gerhards.

Zemkopības ministrijas apkopotie dati liecina, ka 2018. gadā Latvijā veikti pārtikas un ēdināšanas iepirkumi aptuveni 120 milj. eiro vērtībā. Zaļu iepirkumu īpatsvars publiskajos pārtikas un ēdināšanas iepirkumos ik gadu ir ap 75%.

“Zemkopības ministrija kopā ar sociālajiem partneriem ir ieguldījuši lielu darbu, lai attīstītu Nacionālo pārtikas kvalitātes shēmu, pilnveidojuši publiskā iepirkuma un atbalsta nosacījumus mūsu vietējo kvalitatīvo produktu ražotājiem, kā arī veicinājuši Nacionālo kvalitātes zīmju atpazīstamību,” norāda LPUF padomes priekšsēdētāja Ināra Šure.

Veidojot Zaļo iepirkumu, tiek ņemti vērā dažādi faktori, piemēram, kā tiek audzēti produkti, vai tajos nav ĢMO, kāds ir iepakojums un kā notiek preču piegāde. Protams, ka Latvijas ražotāji var ļoti labi konkurēt ar importa produkciju iepriekš minētajos aspektos, tomēr viens no būtiskākajiem aspektiem, kas Latvijas ražotājiem rada interesi par Zaļo iepirkumu, ir nosacījums, ka produktiem, kuri ir Nacionālās pārtikas kvalitātes shēmas dalībnieki – kuriem ir Zaļā vai Bordo karotīte, ir papildu priekšrocības iepirkumos.

MK noteikumos Nr. 172 "Noteikumi par uztura normām izglītības iestāžu izglītojamiem, sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas institūciju klientiem un ārstniecības iestāžu pacientiem" ir iekļauta prasība pēc augstas kvalitātes produktu piegādēm. Šajos noteikumos ir noteikts, ka pārtikas iepirkumos konkrētu sabiedrības grupu (skolnieku, slimnieku u.c.) uzturā prioritāri ir jāizvēlas tādi pārtikas produkti, kuriem izvirzītās kvalitātes prasības ir līdzvērtīgas tām, kas noteiktas normatīvajos aktos par nacionālo pārtikas kvalitātes shēmu vai bioloģisko lauksaimniecības shēmu. Šo punktu ļoti novērtē daudzi Latvijas pārtikas ražotāji, izejot ļoti stingras kvalitātes kontroles, lai savus produktus varētu marķēt ar Zaļo vai Bordo karotīti.

Ņemot vērā priekšrocības, ko iegūst pārtikas ražotājs pēc iesaistīšanās pārtikas kvalitātes shēmās, pēdējo gadu laikā ir palielinājies gan uzņēmumu, gan arī sertificēto produktu skaits, kas tajās darbojas. Tāpat ir palielinājusies vietējās izcelsmes pārtikas pieejamība vietējā tirgū, kā arī mūsu preču iepirkuma īpatsvars publiskajos iepirkumos.

Iepirkumu organizētājiem ir svarīgi izstrādāt detalizētākus izvērtēšanas kritērijus, piemēram, vērtējumam piešķiramo koeficientu noteikšanu pārtikas produktiem atkarībā no to svarīguma. Tāpat ir ļoti svarīgi kontrolēt jau noslēgto līgumu izpildi, jo Pārtikas un veterinārais dienests pārbaudēs atklāj gadījumus, kad piegādātājs nenodrošina ar tiem produktiem, par kuriem bija noslēgta vienošanās.

“Mums ir jātiecas uz to, lai skolās un bērnudārzos, arī slimnīcās un pansionātos esošie cilvēki uzturā lietotu kvalitatīvu vietējo pārtiku, tā atbalstot vietējos ražotājus, kas ražo kvalitatīvus produktus. Jāņem vērā, ka mūs ierobežo Eiropas Savienības noteikumi, tādēļ ir ļoti svarīgi pašvaldībām izmantot Zaļo iepirkumu kā lielisku iespēju iegādāties kvalitatīvu vietējo produkciju un dot priekšrocības Nacionālās pārtikas kvalitātes shēmas produktiem,” aicina I. Šure.

Papildu informācija:

Miks Lūsis,

LPUF sabiedrisko attiecību konsultants

E-pasts: miks.lusis@medijutilts.lv